

Pravidlá kresťanského života - Rim. 12,14-16

Rim 12,14-16 - „¹⁴ Dobrorečte tým, ktorí vás prenasledujú; dobrorečte a nezlorečte. ¹⁵ Radovať sa s radujúcimi a plakať s plačúcimi; ¹⁶ jedno a to isté navzájom naproti sebe smýšľajúci; nie myslíaci na vysoké veci, ale nízke nech vás zaujíma. ¹⁷ Nebud'te rozumní sami u seba,“ (Roh)

„¹⁴ Dobrorečte tým, ktorí vás prenasledujú; dobrorečte a nezlorečte. ¹⁵ Radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi; ¹⁶ Bud'te navzájom jednej mysle. Nebud'te namyslení, ale majte porozumenie pre nízko postavených. Nebud'te múdri sami pre seba.“ (SEkP)

¹⁴ „Tým, čo vám zle robia, želajte len dobré. Nenadáвайте a neživte v sebe nenávisť. ¹⁵ Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi. ¹⁶ Žite vo vzájomnej zhode. Nežeňte sa za veľkými vecami, ale venujte sa aj nepatrným ľuďom a drobným úlohám. Nepokladajte sa za najmúdrejších a najšikovnejších.“ (NPK)

Úvod: Príbeh z knihy Každý ma šancu - Štyri preklady (141)

Štyria anglickí duchovní sa jedného dňa pustili do živej diskusie o rôznych prekladoch Biblie. Jednému sa páčil preklad kráľa Jakuba. Bol uchvátený nádhernou poetickou formou angličtiny. Druhému sa najviac páčil štandardný revidovaný preklad, pretože bol doslovnejší a bližší k pôvodnej hebrejčine a gréčtine. Tretí uprednostňoval nový preklad, lebo bol napísaný súčasťou modernou angličtinou.

Štvrtý duchovný mlčal. Keď sa ho pýtali na jeho názor, napokon odvetil: „Mne sa páči preklad mojej matky.“

Ostatní zostali šokovaní. Netušili, že jeho matka prekladala Bibliu.

„Veru prekladala,“ uistoval ich. „Preložila ju do svojho života, do každého dňa. Bol to ten najpresvedčivejší preklad, aký som videl a čítal.“

Dnes pokračujem už tretíkrát v uvažovaní o „Pravidlách kresťanského života“, ktoré zrozumiteľnejšie prekladajú Božie Slovo do každodenného života. Hore uvedené verše sa nachádzajú v liste ap. Pavla Rimanom v 12. kapitole v časti nazvanej „Pravidlá kresťanského života“ (Roháček – Cnosti veriacich v Krista).

Minule som spomenul aj výraz kresťanská etika - sú to morálne princípy odvodené z kresťanskej viery, ktorá stojí na základoch, ktoré sú uvedené v Písme - sú to dve najväčšie prikázania, ktoré spomína aj Pán Ježiš a ktoré znejú:

- „Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom a celou dušou a celou silou.“ (Dt 6,5)
- „Miluj svojho blížneho ako seba samého.“ (Lv 19,18)

Rozdiel medzi etikou vo všeobecnosti a kresťanskou etikou je v tom, že zatiaľ čo prvá kategória *všeobecná etika* sa mení v závislosti od podmienok, situácie, či profesie, kresťanská etika je založená na princípoch, ktoré sa nemenia.

Ap. Pavol v liste Rimanom posielal veriacim do Ríma praktické pravidlá, ako sa správať v bežnom živote. A tak ako predchádzajúce pravidlá aj tie ďalšie sú aktuálne aj v dnešnej dobe.

Dnes budem rozoberať pravidlá uvedené v liste Rimanom verše 14 – 16.

1. pravidlo v.14 - „Dobrorečte tým, ktorí vás prenasledujú, dobrorečte a nezlorečte.“

Dobrorečiť resp. zlorečiť sa niekedy prekladá aj ako žehnať resp. preklínať. Dobrorečenie (požehnanie) vždy pochádza od Hospodina (Dt 28. kap.) a vo viditeľnej oblasti to znamená mať mnoho potomkov, početné stáda dobytky, bohatú úrodu, víťazstvo nad nepriateľom resp. pokoj od okolitých národov.

Zlorečenie (preklatie) je významovo opačný výraz ako dobrorečenie. Tak ako dobrorečenie (požehnanie) prednesené v mene Hospodina prinášalo jeho milostivú priazeň so všetkými sprievodnými javmi (zdravie, sila, múdrosť, úspech a hlavne pokoj), tak aj zlorečenie (preklatie) v mene Hospodina zahŕňa všetko, čo vychádza z Božieho hnevu (choroby, neúspech, skaza, smrť ...).

Keď niekto vysloví zlorečenie v súvislosti s Božím menom, tým ako keby Pána Boha žiadal, aby tú konkrétnu osobu za určitý skutok (slovo) potrestal. Zlorečiť niekomu resp. prekliať niekoho znamená, že „budem Pána Boha nabádať“, aby vykonal spravodlivosť podľa mojich predstáv, inými slovami, aby niekoho potrestal, lebo ja s tou osobou nemám vyriešený problém.

Ap. Pavol takúto „spravodlivosť“ odmieta a podobné slová píše aj v liste do Tesaloniky – 1 Tes 5,15 - „Hľad'te, aby sa nikto nikomu neodplácal zlým za zlé, ale vždy sa usilujte o dobro medzi sebou i voči všetkým.“ Podobne aj ap. Peter **1 Pt 3,9** – „⁹ Neodplácajte sa zlým za zlé alebo zlorečením za zlorečenie, naopak, vy žehnajte, lebo ste boli povolani, aby ste sa stali dedičmi požehnaní.“

Príklad z Písma:

Aké riešenie nám doporučuje Pán Ježiš pri stretnutí s „nepriateľom“? **Mt 5,44** – „⁴⁴ *Milujte svojich nepriateľov; dobrorečte tým, ktorí vás preklínajú; čiňte dobre tým, ktorí vás nenávidia, a modlite sa za tých, ktorí vás potupujú a prenasledujú.*“

Ako sa dobrorečenie nepriateľom má prejavovať? Modlitbou.

Dobrorečenie je určitá forma modlitby.

Prečo sa máme modliť za svojich nepriateľov?

Modlitba je jedným z praktických prejavov lásky.

Príklad z Písma – Pán Ježiš sa na kríži modlí za svojich nepriateľov, Štefan sa modlí za tých čo ho kameňujú, ...

Job 42,10 – „*Hospodin zmenil Jóbov údel vtedy, keď sa modlil za svojich blízkych. Potom dal Hospodin Jóbovi dvojnásobok všetkého čo vlastnil.*“ – Pán Boh začína konať, keď Jób zmenil postoj k svojim „priateľom“.

Ak som schopný modliť sa za svojich nepriateľov (tých, ktorí mi nejakým spôsobom ublížili) znamená to, že môj vzťah s Pánom Ježišom je na dobrej úrovni, mám s ním úzky vzťah, uvedomujem si koľko lásky, milosti a požehnaní dostávam zhora. A potom mi nerobí problémy sa vyjadrovať v priateľskom duchu aj k ľuďom, ktorí sa ku mne správajú nepriateľsky, ohovárajú, podvádzajú alebo iným spôsobom útočia na mňa.

Podobný význam má aj text v liste Rimanom 12. kapitola **v. 17** – „*Nikomú sa neodplácajte zlom za zlé. Usilujte sa o to, čo je dobré v očiach všetkých ľudí.*“ (SEKP)
„*Nikomú sa neodplácajte zlým za zlé; usilujte sa robiť dobre pred všetkými ľuďmi.*“ (SSV). Inými slovami nemáme brať spravodlivosť do vlastných rúk. Písmo hovorí „*Mne patrí pomsta, ja odplatím.*“

2. pravidlo v.15 - „*Radujte sa s radujúcimi a plačte s plačúcimi.*“

Čo to znamená – radovať sa z niečoho a plakať nad niečím. Sú to dva hraničné stavy emocionálneho spektra - medzi nimi je ešte veľa medzistupňov, ktoré sa vyjadrujú menej výraznými prejavmi (prekvapenie, hnev, ...). Inak povedané znamená to stotožniť sa s blízkym v každej životnej situácii. Na to, aby sme sa vedeli vcítiť do situácie (pocitov) toho druhého znamená to „kráčať určitú dobu v jeho topánkach“.

Radovať sa s radujúcimi, to ešte celkom ide, je to ľahké a príjemné.

Plakať s plačúcimi, to je už ťažšie, to totižto znamená, že máme prejavovať súcit s trpiacimi. Ak sú postihnutí naši blízki, priatelia, tak sa ešte vieme vcítiť do ich situácie.

Príklad z Písma: Čo robí v takýchto prípadoch Pán Ježiš?

- Pán Ježiš plače, keď prichádza vzkriesiť Lazara, plače nad Jeruzalemom,...

Keď sa rozhlíadneme okolo seba, objavíme veľa ľudí, ktorí potrebujú pomoc, potešenie, alebo povzbudenie. Spolucítíme však s tými, ktorí prepadli alkoholu, drogám, bezdomovci, alebo sú závislí na výherných automatoch? Ako súcitiť s týmito ľuďmi? Nepomyslíme si niekedy - *Čo si „narobili“ to majú!* Máme pre nich aspoň povzbudivé slovo? Aj k týmto nás posielal Pán, aby sme im prejavili súcit, spoluúčasť a tak prakticky, možno bez slov im svedčili o Božej láske.

Príklady z Písma:

Jóbovi priatelia na začiatku – zaplakali, roztrhli si šaty a sypali si prach na hlavu -7 dní sedeli s ním bez slova.

3. pravidlo – v.16 – „*Buďte navzájom jednej mysle. Nebuďte namyslení, ale majte porozumenie pre nízko postavených. Nebuďte múdri sami pre seba.*“ Skôr než prejdeme k tretiemu pravidlu jedna otázka?

Prečo píše ap. Pavol do Ríma tento súbor pravidiel resp. cností veriacich v Krista. Určite to mal byť aj praktický návod, ako reagovať v kritických situáciách v spoločnosti, napomôcť riešiť konfliktné situácie v tamojšom zbore. Ale hlavným zmyslom tohto listu, tejto kapitoly bolo nasmerovať veriacich v Rímskom zbore na vyšší cieľ - vo verši 16. nepíše o tom, čo by sme mali robiť alebo nerobiť resp. ako sa správať, ale píše, ako by sme mali myslieť, na čo by mala byť zameraná naša myseľ:

Verš 16. - „*Buďte navzájom jednej mysle.*“ - rovnako zmyšľajte „*Nebuďte namyslení, ale majte porozumenie pre nízko postavených.*“ - nesprávať sa nadradene, povýšenecky. „*Nebuďte múdri sami pre seba.*“ - nedávať najavo svoju múdrosť - nebuť múdry podľa vlastnej mienky.

Čo to znamená **mať svoj duchovný zrak upretý na Ježiša?**

Túto myšlienku rozvinul ap. Pavol v ďalšej kapitole toho istého listu **Rim 15,5-6** – „*Boh trpezlivosti a potechy nech vám dá, aby ste jedni o druhých zmyšľali podľa Krista Ježiša, a tak jednomyseľne, jednými ústami oslavovali Boha a Otca nášho Pána Ježiša Krista.*“

Prečo je práve táto jednotná myseľ taká dôležitá?

Spomínané pravidlá či cnosti nemajú slúžiť na to, aby sme sa chválili, akí sme dobrí či dokonalí, ako naplníme zákon, ale ich naplnenie má ukázať na

jednotu v kresťanskom spoločenstve. Jednota, ktorá je tak potrebná pre Božie dielo, preto ju aj Pán Ježiš prikázal zachovávať. (Jan 17. kap.) V tomto duchu pokračuje aj ap. Pavol v liste **Fil 2,2.3** – „... *Zmýšľajte rovnako, rovnako milujte, buďte jedna duša a jedna myseľ! Nič nerobte z ctižiadostivosti ani pre márnú slávu, ale radšej v pokore pokladajte iných za vyšších od seba.*“

Všetky pravidlá nám ukazujú, že našou prvoradou úlohou je osvojiť si také zmýšľanie, aké zodpovedá životu v Kristovi Ježišovi. (Fil 2,5) a samozrejme potom ho praktizovať v každodennom živote.

Záver:

Elen G. White v knihe **Z pokladu svedectiev** (314) píše – „Nakoľko je len možné, mali by ste sa zhodnúť so svojimi bratmi a sestrami. Mali by ste sa podriaďovať Bohu a prestať s akoukoľvek tvrdosťou a sklonom pátrať po chybách. Váš duch má ustúpiť a namiesto neho treba prijať ducha nášho Spasiteľa. Svoje srdce môžete otvoriť jeho láske, jeho moc nech vás premení a jeho milosť nech vás posilňuje. Potom budete môcť vykonať mnoho dobra. Vaša mravná sila znesie aj tú najprísnejšiu skúšku charakteru. Vaša poctivosť bude čistá a posvätená. Vtedy vaše svetlo zažiarí ako ranná zora.“ (1876, 4T, str. 63)

Sotva nájdeme dvoch ľudí, ktorých skúsenosti sú vo všetkých oblastiach zhodné. Skúšky jedného nemusia byť skúškami pre druhého. Naše srdcia by však mali byť vždy plné láskavého súcitu a úplne preniknuté láskou, ktorú má Ježiš k všetkým svojim deťom.
Amen